

Toplinski kapacitet i specifična toplina

Plinski zakoni

1. Komad metala mase $0,05 \text{ kg}$ zagrijemo na $200 \text{ }^{\circ}\text{C}$ te ga zatim uronimo u izoliranu posudu koja sadrži $0,4 \text{ kg}$ vode početne temperature $20 \text{ }^{\circ}\text{C}$. Ako je konačna ravnotežna temperatura komada metala i vode $22,4 \text{ }^{\circ}\text{C}$, odredite specifični toplinski kapacitet metala. Specifični toplinski kapacitet vode iznosi $4186 \text{ J kg}^{-1}\text{K}^{-1}$.
2. Koliku je masu vodene pare početne temperature $130 \text{ }^{\circ}\text{C}$ potrebno dodati vodi mase 200 g u staklenoj posudi mase 100 g čija je temperatura (zajedno!) $20 \text{ }^{\circ}\text{C}$ da bi se temperatura vode i staklene posude povećala na $50 \text{ }^{\circ}\text{C}$? Prepostavite da je sistem toplinski izoliran. Specifični toplinski kapacitet stakla iznosi $837 \text{ J kg}^{-1}\text{K}^{-1}$, specifični toplinski kapacitet vodene pare $2,01 \cdot 10^3 \text{ J kg}^{-1}\text{K}^{-1}$, specifični toplinski kapacitet vode $4186 \text{ J kg}^{-1}\text{K}^{-1}$, dok je specifična toplina isparavanja vode $2,26 \cdot 10^6 \text{ J kg}^{-1}$.
3. Kalorimetar, čiji je toplinski kapacitet 125 J K^{-1} , sadrži 50 g leda. U početku je temperatura sustava $0 \text{ }^{\circ}\text{C}$. Zatim se u kalorimetar uvede 12 g vodene pare temperature $100 \text{ }^{\circ}\text{C}$. Odredite konačnu temperaturu u kalorimetru. Specifični toplinski kapacitet vode iznosi $4186 \text{ J kg}^{-1}\text{K}^{-1}$, specifična toplina taljenja leda $0,333 \cdot 10^6 \text{ J kg}^{-1}$, dok specifična toplina isparavanja vode iznosi $2,26 \cdot 10^6 \text{ J kg}^{-1}$.
4. Tekući helij ima vrlo nisku točku vrelišta, 4 K te malu specifičnu toplinu isparavanja, $2,09 \cdot 10^4 \text{ J kg}^{-1}$. Prepostavimo da je u spremnik s tekućim helijem uronjen električni grijач snage 10 W . Koliko će vremena biti potrebno da ispari 1 kg tekućeg helija?
5. Željeznu kuglu polumjera 2 cm , izvadimo iz vode temperature $100 \text{ }^{\circ}\text{C}$ te stavimo na led čija je temperatura $0 \text{ }^{\circ}\text{C}$. Do koje će dubine h kugla utonuti u led? Specifična toplina taljenja leda iznosi $0,333 \cdot 10^6 \text{ J kg}^{-1}$, specifični toplinski kapacitet željeza $460 \text{ J kg}^{-1}\text{K}^{-1}$, gustoća leda 917 kg m^{-3} , a gustoća željeza 7870 kg m^{-3} . Zanemarite promjenu gustoće i specifičnog toplinskog kapaciteta željeza uslijed promjene temperature.
6. Cilindar s pomičnim klipom napunjen je s 5 l plina pri temperaturi $20 \text{ }^{\circ}\text{C}$ i tlaku 1 atm . U takvom stanju klip spojimo s elastičnom zavojnicom konstante $2 \cdot 10^3 \text{ N m}^{-1}$ prema slici. Za koliko će se podignuti klip ako povećamo temperaturu na $250 \text{ }^{\circ}\text{C}$? Površina klipa iznosi $0,01 \text{ m}^2$ i ima zanemarivu masu.

